

BALSAVIMO PATALPOS ĮRENGIMO ATMINTINĖ

RINKIMŲ PROCESO ORGANIZAVIMO IR VYKDYMO DALYVIAMS, VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SUBJEKTAMS, ATSAKINGIEMS UŽ TINKAMĄ BALSAVIMO PATALPŲ ĮRENGIMĄ

NORMATYVINIAI REIKALAVIMAI

Eil. Nr.	Pavadinimas	Rinkėjų skaičius rinkimų apylinkėje				
		iki 499	500–1 499	1500–2 499	2 500–3 499	3 500–5 000
1.	Rinkimų komisijos narių minimalus skaičius	5–6	5–8	7–10	9–12	10–14
2.	Balsavimo patalpos plotas, ne mažesnis kaip (m ²)	20	40	80	120	160
3.	Slapto balsavimo kabinos	2–3	3–4	4–8	6–12	7–15
4.	Kompiuteris su interneto ryšiu	1	2	2	2–3	3
5.	Spausdintuvas	1				
6.	Balsadėžė	1				
7.	Seifas (metalinė spinta) balsavimo patalpoje arba kitoje pastato, kuriame vyksta balsavimas, patalpoje	1				
8.	Lietuvos valstybės vėliava (vykstant rinkimams į Europos Parlamentą papildomai ir Europos Sąjungos vėliava)	1				
9.	Iškaba su rinkimų apylinkės pavadinimu ir numeriu prie įėjimo	1				

Savivaldybių institucijos privalo parinkti ir laiku suteikti rinkimų komisijoms tinkamai įrengtas patalpas, reikalingą įrangą, kompiuterinę techniką, užtikrinti interneto ryšį rinkimams rengti ir vykdyti.

Jeigu savivaldybė nesuteikia tinkamų patalpų ar inventoriaus savivaldybės ir apylinkių rinkimų komisijų būstinėms ir balsavimo patalpoms, su tuo susijusias išlaidas apmoka Vyriausioji rinkimų komisija iš jai skirtų valstybės biudžeto lėšų. Šiuo atveju faktines išlaidas balsavimo patalpoms ir inventoriui per 2 mėnesius po rinkimų Vyriausioji rinkimų komisija ne ginčo tvarka išieško iš savivaldybės.

REIKALAVIMAI IR REKOMENDACIJOS

Balsavimo patalpa privalo būti įrengta savivaldybių, valstybės arba savivaldybių institucijų, įstaigų, seniūnijų, bendruomenių bei viešosios paskirties pastatų pirmame aukšte.

Prie, virš ar ant pastatų, kuriuose vyksta balsavimas, rinkimų dieną turi būti iškelta Lietuvos valstybės vėliava. Jeigu rinkimų dieną kartu iškeliama kelios vėliavos, jos turi būti viename aukštyje, kiek tai įmanoma, panašaus dydžio.

Privalo būti užtikrinta teisė balsuoti neįgaliesiems, senyvo amžiaus rinkėjams ir numatyta galimybė jiems nesunkiai patekti ir (ar) pakilti į balsavimo patalpas.

Balsavimo patalpa turi atitikti patalpų apsaugai keliamus reikalavimus, gaisrinės saugos, sanitarijos bei higienos normų reikalavimus. Parenkant patalpas, rekomenduotina, kad joje būtų tik rinkėjams skirtas įėjimas / išėjimas.

REIKALAVIMAI IR REKOMENDACIJOS

Rinkimams suteikiamų balsavimo patalpų įrengimą ir jų pritaikymą negalia turinčių ir senyvo amžiaus rinkėjų poreikiams privalo įvertinti savivaldybių institucijos, atsakingos už viešosios paskirties pastatų pritaikymą specialiesiems poreikiams. Tokiam įvertinimui atlikti gali būti pasitelkiamos nevyriausybinės organizacijos.

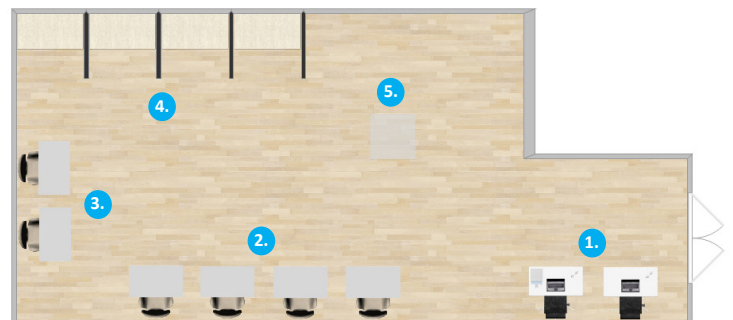
Jeigu arčiausiai rinkėjo su negalia gyvenamosios vietos esanti rinkimų apylinkė yra nepritaikyta asmenims su negalia, rinkimų komisija tokius rinkėjus informuoja, kurioje artimiausioje neįgaliesiems pritaikytoje rinkimų apylinkėje jie gali balsuoti. Informacija, apie rinkimų apylinkes, pritaikytas asmenims su negalia, yra skelbiama VRK svetainėje ir portale „Rinkėjo puslapis“.

Įėjimas į pastatą, balsavimo patalpas turi būti įrengtas taip, kad žmonėms su negalia nebūtų kliūčių savarankiškai patekti į pastato (patalpą) vidų. Jei prie įėjimo yra laiptai, greta jų turi būti įrengtas pandusas. Panduso plotis turi būti ne mažesnis kaip 120 cm, išilginis nuolydis turi būti ne didesnis kaip 1:12 (8,3 proc.), abiejose pusėse turi būti įrengti ištisiniai turėklai. Mobilūs laiptų kopikliai yra netinkami rinkėjų, judančių neįgalųjų vežimėliais, patekimui į pastatą (patalpą).

Balsavimo patalpoje viena balsavimo kabina turi būti pritaikyta rinkėjams su negalia ir skirta užpildyti rinkimų biuletenį sėdint kėdėje ar neįgaliojo vežimėlyje (kabinos išmatavimai turi būti ne mažesni kaip 1 100 mm (kabinos ilgis) x 1 200 mm (kabinos gylis), kabinos plokštumos nuo viršaus iki apačios turi būti uždengtos, nuo grindų gali būti palikta ne didesnė kaip 300 mm atvira erdvė.

KITI REIKALAVIMAI

Rinkimų biuletenius išduodančių komisijos narių darbui, balsavimo kabinoms ir balsadėžei turi būti parinktos tokios vietos, kad rinkėjui, gavusiam rinkimų biuletenį, būtų patogu patekti į balsavimo kabiną, po to priėti prie balsadėžės, įmesti į ją biuletenį ir išeiti iš balsavimo patalpos.

Žymėjimų reikšmės:

1. Apylinkės rinkimų komisijos narių, registruojančių rinkėjus, darbo vietos.
2. Apylinkės rinkimų komisijos narių, išduodančių rinkėjams biuletenius, darbo vietos.
3. Stebėtojų darbo vietos.
4. Balsavimo kabinos.
5. Balsadėžė.

Slapto balsavimo kabinos turi būti įrengtos taip, kad rinkėjui būtų patogiu užpildyti rinkimų biuletenį tiesiogiai, niekieno nevaržomam, užtikrinant slapto balsavimo principą.

Balsavimo kabinos turi būti: **1)** atskirtos viena nuo kitos pertvaromis; **2)** pakankamai šviesios ir patogios sėdint arba stovint užpildyti rinkimų biuletenį, jose turi būti staliukas ar kitokia atrama ir rašiklis; **3)** bent

viena pritaikyta rinkėjams su negalia ir skirta užpildyti rinkimų biuletenį sėdint kėdėje ar neįgaliojo vežimėlyje; **4)** tokios, kad rinkėjas negalėtų matyti greta esančioje kabinoje kito rinkėjo pildomo biuletenio; **5)** be užuolaidų ir įrengtos taip, kad rinkimų komisijų nariai ir stebėtojai galėtų matyti, ar rinkėjas neatlieka neteisėtų veiksmų, tačiau negalima būtų matyti, kokias žymas biuletenyje rinkėjas daro.

Balsavimo kabinoje: **1)** turi būti iškabinta rinkėjų informavimo medžiaga: informacija, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, plakatas ar leidinys su kandidatų sąrašais, su sąrašams bei kandidatams suteiktais rinkimų numeriais; **2)** turi būti VRK išleista informacija (lipdukas), kuria rinkėjas raginamas balsuoti slapta ir neatlikti neteisėtų veiksmų; **3)** draudžiama daryti žymas iškabintoje informacinėje medžiagoje ar ant kabinoje esančio inventoriaus, filmuoti, fotografuoti, palikti kitus su balsavimu nesusijusius daiktus.

Visi su rinkimais susiję nukreipiantieji užrašai, rodyklės ir iškabos prie pastato ir jo viduje turi būti aiškiai matomose vietose ir parašyti valstybine lietuvių kalba. Šalia užrašų valstybine lietuvių kalba gali būti pateikiami nukreipiantieji užrašai ir kitomis kalbomis. Balsavimo patalpoje arba gretimoje patalpoje, pro kurią rinkėjai eina į balsavimo patalpą, gerai matomoje vietoje turi būti iškabinta VRK išleista informacija rinkėjui: rinkimų ir kandidatų plakatai, informacija rinkėjui, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, partijų ir visuomeninių rinkimų komitetų kandidatų, koalicijų kandidatų sąrašai; partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, koalicijų sąrašų ir kandidatų rinkimų numeriai.

jei vietoje turi būti iškabinta VRK išleista informacija rinkėjui: rinkimų ir kandidatų plakatai, informacija rinkėjui, kaip užpildyti rinkimų biuletenį, partijų ir visuomeninių rinkimų komitetų kandidatų, koalicijų kandidatų sąrašai; partijų, visuomeninių rinkimų komitetų, koalicijų sąrašų ir kandidatų rinkimų numeriai.

REIKALAVIMAI, TAIKOMI KOMPIUTERIZUOTAI DARBO VIETAI

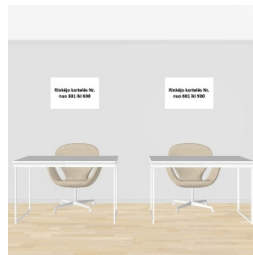
Balsavimo patalpoje prie įėjimo turi būti įrengta kompiuterizuota darbo vieta (kompiuteris su interneto ryšiu ir spausdintuvas), skirta užtikrinti galimybę patikrinti, ar atvykęs balsuoti rinkėjas yra įrašytas į elektroninį apylinkės rinkėjų sąrašą, ir pažymėti apie jo atvykimą balsuoti.

Kompiuterizuota darbo vieta turi atitikti šiuos minimalius reikalavimus:

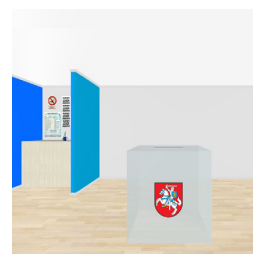
- **operacinė sistema** – Windows 7 arba naujesnė šios operacinės sistemos versija. Naudoti tik legalią programinę įrangą, skirtą tik darbo funkcijoms atlikti;
- **nuolatinis interneto ryšys**, kurio rekomenduojama sparta ne mažesnė nei 1 Mb/s;
- **internetu naršyklės:** Chrome 37, Firefox 32, IE 10 arba naujesnes šių naršyklių versijas;
- **uždrausti:** visą trečioms šalims priklausančią programinę įrangą nesusijusią su kompiuterio saugumu ir darbo funkcijų atlikimu;

- **naudoti** programinę įrangą kenkėjiškam kodui atpažinti ir **ne naudoti** USB laikmenų, nesusijusių su darbo tikslų atlikimu.

SVARBU: **1)** kompiuterio, skirto dirbti rinkimų dieną, testavimus ir bandymus būtina atlikti ne vėliau, kaip likus 3 dienoms iki rinkimų dienos; **2)** paskutinį šeštadienį, ne vėliau 15 val. iki rinkimų dienos, kompiuterizuota darbo vieta turi būti įrengta rinkimų apylinkėje (patikrintas interneto ryšys, išbandytas spausdintuvas, prisijungta prie rinkimų dienai skirtų programų, sinchronizuoti rinkimų apylinkės rinkėjų sąrašo duomenys), interneto ryšys turi būti nuolatinis; **3)** rinkimų dieną balsų skaičiavimo protokolo duomenų įrašymą, protokolo surašymą bei perdavimą, atvykusių balsuoti rinkėjų žymėjimą būtina atlikti iš to paties kompiuterio darbo vietos rinkimų apylinkėje; **4)** apylinkėse, kuriose mobiliojo ryšio signalas silpnėsi ir ne nuolatinis, naudoti anteninius stiprintuvus.

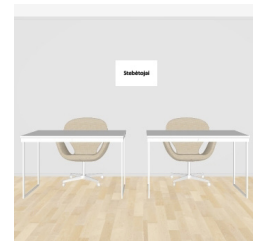

Virš arba ant stalų, prie kurių sėdi rinkimų komisijos nariai, turi būti užrašai, kuriuose nurodomi gatvių, kaimų pavadinimai, rinkėjų kortelių numeriai arba lietuvių kalbos abėcėlės raidės, jeigu rinkėjų sąrašai sudaryti pagal abėcėlę.

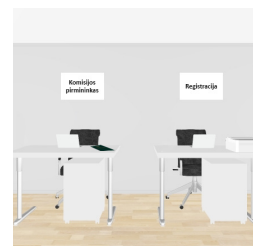

Balsadėžė turi būti: **1)** aiškiai matomoje vietoje, kad ją galėtų matyti rinkimų komisijos nariai ir stebėtojai; **2)** matinė, tvirto pagrindo, turėti angą viršuje rinkimų biuleteniams įmesti, ant jos priekio turi būti Lietuvos valstybės herbas ir ji turi būti tokio dydžio, kad tilptų visų balsuojančių rinkėjų rinkimų biuleteniai.

Balsadėžė turi būti tokia, kad nesimatytų jos turinys. Jei turi ma balsadėžė yra skaidri, ji turi būti apklijuota matine plėvele.

Balsavimo patalpoje turi būti parngtos darbo vietos stebėtojams.

Balsavimo patalpoje rinkimų dieną rinkėjams turi būti prieinami atitinkamų rinkimų įstatymai.